

RAHVVA HÄÄL

Tallinn

nr. .... kuup. ....

Märkmeid ooperi „Tasuleegid“ esietenduselt Riias

1. mail tuli Riia Ooperi- ja Balletiteatri esiettekandele Stalini preemia laureaadid Eugen Kapi ooper „Tasuleegid“ režissöör K. Liepa lavastuses. Dirigentis Lätl NSV teeneline kunstnik L. Vigner, kes on Tallinna publikule tuntud suurepärase sümfooniaste kontsertide dirigendina. Kunstiline kujundamine ja dekoratsioonid olid kunstnik K. Mlecihtiselt.

„Tasuleegide“ esietendust meie vennasvabariigi pealinna Riia suure ooperiteatri peab esile tõstma nihasti eesti muusika suure võiduna kui ka „Tasuleegide“ parima lavastusena. Seal ei tõkestanud ooperi massitseentide jõulisust piiratud lavallised võimalused, mis meie teatrille ooperi massilavastustes praegu takistusi teevad. Teiseks peab avaldama kiitust Riia Ooperi- ja Balletiteatri suurele orkestrile, kes liias ooperi vokalise osa õnnestumisele suure panuse. Ehkki Riia lavastuses mõni solist vokaalselt tagasihoidlikum tundus kui „Eesti-

nia“ samas lavastuses, oli üldmulje etenduselt võrratult hea. Peosasa esines Saimana Ooperiteatri solist A. Luudina, keda Tallinna muusikerepublik tunnub. Sellel märkimisväärseil näitlejal on õeilselt suur ooperihääl. Tema mängust ja laulust tulvab suurt dramaatilist jõudu. Võib julgesti öelda, et see oli üks Saima kordajannumaid kujusid.

Sirje partiid laulis veel üsna noor näitlejanna A. Kliinka, kes paelus publiku tähelepanu oma kauni väljendusrikkaka häälle ning siira mänguga. Ta oskas juua Sirjest lüütilise, liigutavalt puhta kuju. Vambo osa mängis LNSV teene-line näitleja A. Daškova, kes samuti on meie tuttav oma korduvalt esinemistelt koos Elifrieda Paku liiga. Näitleja A. Skara noor kaunis tenor viasas hästi Neeme partii. Tuleb ka meenutada LNSV teene-lise näitlejanna H. Berzinska tore-

dat kontralt Lemme osas. Väga hästi sai Kulle väikese, kuid psühholoogiliselt komplitseeritud osaga hakkama näitleja A. Jakobsons.

Suur, hästi seadeldud lava, suurepärase sümfooniaorkester, esma-repärane sümfooniaorkester, esma-klassilised solistid, suur koor, kes mitte ainult hästi laulab, vaid ka laval ei a b, kõik see tagas ooperi suure menu.

Ent peateene kuulus ikkagi režissöör K. Liepale, dirigent L. Vignerile ja kunstnik Mlecihtisele, kes oskasid E. Kapi muusikalt märkimisväärse ooperi lahiti mõtestada ja andekalt lavale seada. Lätl Ooperiteatri lavastuses, kes oli suutnud luua kauaks meeldesõbiava etenduse, näitas Eugen Kapi ooper veel suuremal määral endas püüvavat muusikalist värvilist ning muusikalise dramatismi sügavust ja jõudu. Ooperi viimise vaatusse kaht pilli võib muusikalise väljendusrikkuse jõut võrrelda massitseentidega ge-niaalse helilooja Mussorgski ooperist „Boris Godunov“.

Võib-olla ei rahuldannud ehk etenduselt viibinud eestlasi kostüümide mitte täiesti, välja arvatud Saima kostüüm, mis erines oma eesti stiilil rangusega. Teistel osatähtjatel kujutasid kostüümid kirjut sega eesti ja läti omadest.

Sakslaste iseloomustamisel, selles vihas, millega neid näidati, tundus, et niiviisi kujutada, niiviisi mõista võib neid ainult see rahvas, kes saksa ikke ise on läbi teinud, ja see lähendas meid, eestlasi, lätlastega.

Ooperi „Tasuleegid“ esietenduse päev Riias jäab ajalooliseks päevaks mõlema vennasvabariigi muusikaelus. See annab tunnistust sellest, et eesti muusika on väljannud oma maa kitsastest raamidest, et ta kujuneb kõigi Nõukogude Liidu rahvaste varaks. Eesti ooper Riias, Lvovi ja Moskva ooperiteatrites on kujuka maks dokumentiks rahvusliku muusikakunsti õitsengust Nõukogude maal.

Lydia Anster